

Afdelingsnieuws

SUCCULENTIA

118

MAAS EN PEEL

WINTER 2019

Omslag: Jan Slabbers werd geboren op 16 april 1919 te Beesel en hij overleed op 8 februari 2000. De periode tussen twee data werd in belangrijke mate gevuld met de studie van succulente planten. Hij behoorde in 1959 tot de oprichters van de afdeling Noord-Limburg van Succulenta.

In de jaren 70 van de 20ste eeuw was Jan een tijdlang secretaris van de afd. En hij verzorgde een tijdlang een rubriek over de maandelijkse verzorging van succulenten in ons blad Succulenta. In 1977 begon hij zich nog meer aan de succulenten te wijden. Daarbij kwamen steeds meer de andere succulenten op de voorgrond te staan. Het is jammer dat zo weinig van zijn studies gepubliceerd is, maar helaas beschikt de afd. niet over veel informatie daarover.

Feit is wel dat hij velen in het Limburgse ertoe gebracht heeft, zijn hobby te gaan beoefenen.

AFDELINGSNIEUWS

**Nr. 118 Winter 2019 29^e jaargang
Kwartaalblad ven SUCCULENTA
Maas & Peel**

**Redactie: Jack Schraets
Red. adres: Geuldersedijk 2
5944 NH Arcen**

Bestuur Succulenta Afd. Maas & Peel
en
Redactie Afdelingsnieuws

wensen alle leden en hun huisgenoten

Goede gezondheid en voorspoed

In 2020

Bijeenkomsten en al bekende evenementen 2020

Januari.

Dinsdag 28 – 1 Maas & Peel. Andre van Zuylen, Namibië.

Februari.

Dinsdag 18 – 2 Maas & Peel. ALV en verloting. Week eerder ivm carnaval.

Maart.

Dinsdag 24 – 3 Maas & Peel. Doe-avond in de Jochumhof.

April.

Zaterdag 18 – 4 ALV landelijk.

Zondag 19 – 4 Beurs Ospel

Dinsdag 28 – 4 Maas & Peel, Thema-avond Haworthia.

Mei.

Zaterdag 2 – 5 Wijnegem.

Dinsdag 26 – 5 Maas & Peel, Lezing Mieke Geuens, Ario en co.

Juni.

Maandag 1 – 6 Beurs Haps.

Zaterdag 6 – 6 Open Dag Ubink.

Dinsdag 23 – 6 Maas & Peel, ledenbijeenkomst rondom kas van een lid.

Zondag 28 – 6 Beurs Maas & Peel.

Juli.

Augustus.

Dinsdag 25 – 8 Maas & Peel, Doe-avond in de Jochumhof.

September.

Zaterdag 12 – 9 ELK.

Dinsdag 22 – 9 Maas & Peel, ledenbijeenkomst.

Oktober.

Dinsdag 27 – 10 Maas & Peel, ledenbijeenkomst.

November.

Dinsdag 24 – 11 Maas & Peel, ledenbijeenkomst.

December.

Dinsdag 15 – 12 Maas & Peel. Interactieve plantenherk., W. Rooijackers.

Gepland: Excursie West België, Regio-excursie en eventueel bezoek een of meerdere kwekers/handelaren.

Regio-excursie en eventueel nog excursie in Nederland.

Gedachten van een voorzitter 15

Doe-avond in de Jochumhof. Het is een jaar van extremen, in het voorjaar een bijeenkomst afgelast vanwege een pak sneeuw. De regio-excursie op het hoogtepunt van een hittegolf en ook nu de doe-avond in tropische temperaturen. Eventjes gevreesd voor een slechte opkomst. Dat viel gelukkig nog al mee. Koffie, thee, een puntje vlaai en gezelligheid. In de kas hebben we toch nog behoorlijk veel kunnen doen. Het verkoophoekje opruimen, bloemresten en onkruid verwijderen, oppotten, dor blad bij *Aloë* en *Agaven* verwijderen en het nodige snoeiwerk. Zeker zo belangrijk er werd overal volop gekletst. De vrijwilligers zitten vol met ideeën voor de toekomst van de kas. Mogelijk kunnen ze samen met het bestuur van de Jochumhof tot een toekomstvisie en een plan komen.

De ELK, ik zeg het ieder jaar maar het blijft toch een van de hoogte punten op cactusgebied. Gelukkig was het gewoon lekker weer. Dan is het nog steeds warm in de tent maar toch veel beter dan met een zonnetje. Het is een fijne dag geworden, samen met Harry en Frieda. De auto zat uiteraard weer vol met planten. Als ik er naar toe ga weet ik echt niet wat ik nog nodig heb, zou willen en toch vind je weer van alles. Dit jaar diverse leuke cristaten onder andere *Coryphantha*, *Mammillaria*, *Pachypodium* en *Euphorbia millii*. *Pachypodium* cristaat werd vorig jaar ook aangeboden doch toen waren ze erg duur. Kennelijk heeft iemand zo'n plant gekocht en in stukken gesneden en weer geënt. In de maand september hebben we tijdens de ledenbijeenkomst

Euphorbia millii crist.

het geslacht *Astrophytum* behandeld. Een leuke, gezellige avond waarbij volop over planten gekletst werd. Ik had er twee en deze hebben hun weg gevonden naar andere liefhebbers. Zo zie je maar iedereen zijn eigen

Echeveria secunda glauca

voorkeuren. Op deze avond zijn er veel erg bijzondere planten voorbij gekomen.

Ergens op facebook zag Annelies een beurs voorbij komen. Midden oktober in het plaatsje Herenthout (B) bij tuincentrum Exotica, een beurs voor liefhebbers van kuipplanten en exotische planten. Omdat de belangstelling toch heel breed is, besloten te gaan kijken.

Het plantencentrum/ kweker was zelf ook open en de beurs bleek ongeveer van gelijke grote te zijn als onze beurs. We troffen daar ook Rob Boers die met enkele bekenden op zoek was naar leuke kuipplanten. Zelf hebben we een knolvormende Ipomea gekocht, een *Plumbago auriculata* (kuipplant en fraaie licht blauwe bloempje) en een *Echeveria secunda glauca*. Die laatste zie foto had ik daar zeker niet verwacht. Overigens had ik er geen naam bij, *Echeveria* had ik wel gedacht maar lang leve facebookgroepen. Foto plaatsen en oproepje doen en binnen no-time het antwoord.

Op 1 november mocht ik een presentatie geven, over succulenten, bij de kuipplantenvereniging in Haelen. De opkomst was wat mij betreft een aangename verrassing. Er waren zeker 50 leden aanwezig, zaal was mooi gevuld. Het is een leuke avond geworden met behoorlijk wat interactie.

Het was behoorlijk wat werk als voorbereiding echter de presentatie kan ik eventueel weer gebruiken bij andere verenigingen etc.

Ledenbijeenkomst november, lezing over Palmen door de heer Rutten. Eigenlijk het gevolg van mijn lezing. Op het moment dat ik gevraagd werd, heb ik de kuipplantenvereniging verrast met een voorwaarde. Iemand van jullie vereniging komt dan bij ons een lezing geven en we doen het met gesloten beurzen. Dat heeft beide partijen een voordeel opgeleverd.

De lezing over palmen was erg interessant. De grote verscheidenheid, het verspreidingsgebied, enkele specifieke verzorgings-eisen en nog veel meer. Overigens zijn er binnen het programma van de kuipplantenvereniging ook activiteiten, uitstapje en beurzen die voor ons leuk kunnen zijn. Optioneel is je op de website in te schrijven voor de nieuwsbrief. Tevens zullen we zelf ook activiteiten delen, vermelden op onze mailing en dergelijke.

Kerst.....Als dit afdelingsnieuws verschijnt is het december en zitten we vlak voor de feestdagen.

Alvast terugkijkend op 2019 kan ik zeggen dat we een mooi verenigingsjaar hebben gehad. Dat we samen leuke gezellige activiteiten ondernomen hebben. Wat ook tot tevredenheid stemt is het feit dat de vereniging leeft, groeit, er goed voor staat en vertrouwen is naar de toekomst. Dus we gaan van 2020 ook weer een mooi, goed stekelig jaar maken.

Rest me voor dit moment om iedereen alvast fijne feestdagen te wensen, mooie herinneringen te maken met jullie geliefden. Uiteraard hoop ik iedereen ook weer in 2020 in goede gezondheid te treffen.

Een dagje Ospel

Rik Coenen

Het heeft even geduurd, maar sinds mei heb ik dan toch ook eindelijk eens mijn rijbewijs. Voorheen eigenlijk nooit heel hard nodig gehad met mijn gratis studenten-OV en ook eenmaal aan het werk stopte de trein niet heel ver van het werk.

Daar kwam verandering in toen ik vanuit ons werk bij de vliegbasis in Eindhoven moest gaan werken. Opeens was ik 1 ½ uur heen en 2 uur terug aan het reizen iedere dag, en toen begon het toch wel een kleine irritatie te worden.

Op voor mijn rijbewijs dus.

Er waren twee dingen die ik graag nog eens wou doen als ik mijn rijbewijs eenmaal had. Dat was langsgaan bij van Eck in Ospel en weer eens een keer bij Mien op bezoek. Beiden is een stuk makkelijker met de auto dan met OV. Zo ligt Keda slechts zo'n 15-20 minuten bij ons thuis vandaan, maar met OV zou ik dan eerst naar Roermond moeten (half uur), dan naar Weert (15 minuten) en dan nog een keer vanuit Weert de bus naar Ospel moeten pakken. Om nog maar te zwijgen over de planten die ik daar ongetwijfeld mee zou willen nemen.

Een paar weken nadat ik mijn rijbewijs had, was ik gaan kijken voor een auto. Ik had 'm graag voor de beurs gehad, wat de dag erna al zou zijn. De auto was ik tevreden mee, maar helaas kon ik hem pas de maandag erop ophalen. Dus helaas dit jaar weer geen beurs voor mij. Maar nu met het autootje moet dat volgend jaar eindelijk wel eens goedkomen. Sinds de verhuizing naar Velden heb ik het nog niet eens kunnen bezoeken, net zoals dat de familie van Eck al enkele jaren lid is nu en ik in al die jaren nog geen enkele keer bij het plantencentrum langs was geweest.

Dat gingen we nu maar eens goedmaken.

Ik begin er nu langzaam in de afdeling om bekend te staan dat ik een liefhebber ben van Euphorbia's. Een die nog in mijn verzameling mist is de zeldzame *Euphorbia meloformis* var. *valida*. Dus toen Williejan die op facebook had gezet met de melding dat ze bij Keda te verkrijgen waren moest ik er toch eens heen. Meteen gevraagd of ons mam ook mee wou, die vindt het ook altijd wel leuk om plantjes te kijken.

Harrie Knapen geeft een entdemonstratie

moet.

Wel had ik al gehoord dat hij lid was. Na 16 jaar was ik nu dan toch eindelijk eens van de troon gestoten als jongste lid van de afdeling. Ik had zelf verwacht dat dat wel iets langer zou duren, maar vind het zeker niet erg. Zou mooi zijn als in de komende jaren die vergroening van de afdeling nog verder doorzet.

Hierna ging ik toch maar eens verder met mijn verlanglijstje aan planten verder proberen af te strepen. Ons mam liet ik ondertussen maar lekker haar gang gaan, die had de afgelopen maanden een fotocursus ge-

Toen ik er arriveerde vond ik het in eerst opzicht kleiner dan ik had gedacht. Dit veranderde toen ik eenmaal binnen stond, ik had niet eens de tijd om alles te kunnen zien. Bij binnenkomst kwam ik meteen nog een bekende tegen, Harrie was toevallig Danny net vandaag een workshop aan het geven over enten. Ook meteen eens met Danny en zijn broer kennis gemaakt, en Danny's indrukwekkende verzameling beken met onder andere veel aparte *Astrophytums*. Hij was al een paar maanden langer lid, maar omdat ik enkele ledenbijeenkomsten gemist had, had ik hem nog niet eerder ont-

Moeder's kunstzinnige foto

volgd en vermaakte zich daar in die kas prima met haar fototoestel (dit was een week voor haar herseninfarct, toen ze nog goed was).

Enkele planten die ik nu eindelijk aan mijn verzameling mocht toevoegen waren *Cissus juttae*, *Orbea tubiformis*, *Titanopsis calcarea*, *Euphorbia stenoclada* en *Euphorbia cooperi*.

Voorals de *E. cooperi* was er een die ook al erg lang op mijn verlanglijstje stond. Zo'n 15 jaar geleden toen ik net lid was (of nog net niet) waren we een keer met de familie naar Cactuswereld gegaan in Reuver. Daar had ik onder andere een grote *Euphorbia* gezien die ik altijd heb onthouden als de "drakenstaart", een die bestaat uit verschillende kegelvormige groeisels op elkaar. In de jaren erop bij excursies met de afdeling probeerde ik die dan ook telkens te krijgen. Zo kwam ik onder andere aan een *Euphorbia candelabrum*, die toen ook nog slechts 15 centimeter was en inmiddels al meer dan 150 centimeter, een van mijn favoriete planten in de collectie.

En ook *Euphorbia pseudocactus* had ik gekocht, want die leek er ook heel erg op. De "kegels" hiervan werden echter niet groter zoals bij die drakenstaart. Desalniettemin ook een prachtige plant en een van mijn favorieten in de verzameling, vooral ook vanwege zijn prachtige tekening.

Na veel soorten *Euphorbia* al te hebben leren kennen, onder andere ook dankzij Facebook, vermoed ik nu dat die drakenstaart een *Euphorbia cooperi* moet zijn geweest. Zelfs nog een relatief kleine voor zijn soort, omdat het makkelijk hele bomen kunnen worden. En hier dus bij van Eck er eindelijk eens aangekomen. Hopelijk groeit die in de jaren ook goed, dan staat ie goed naast mijn *E. candelabrum* en *E. ammak*.

Maar juist de plant waar ik eigenlijk voor gekomen was, nam ik uiteindelijk niet mee naar huis. Vanwege zijn zeldzaamheid nog vrij duur, dus hoewel het erg verleidelijk was, ben ik daar toch nog iets te nuchter voor. Maar in elk geval voor genoeg geld aan andere planten gekocht, dus in die zin had die *E. meloformis* var. *valida* toch nog wat opgeleverd voor van Eck. En ook de avond erop een foto van de plant op de Facebook groep Planet *Euphorbia* gezet, met de vermelding dat ie in Ospel te krijgen was. De foto had zeker 80 likes, dus hopelijk heeft dat de dagen erop ook nog wat volk daarheen getrokken.

Toen ik net had afgerekend kwam er ook nog een andere bekende binnen. Jac Verbeek kwam ook maar even een kijkje nemen. De afdeling was die dag dus ook weer goed vertegenwoordigd in Ospel.

Dhr. en Mevr. Verbeek, Rik met aanwinst

Gordon Douglas Rowley 1921 - 2019 (*zie pag. 19*)

Mijn cactus verzameling van A tot Z (2).

Harrie Knapen

Bij de letter B zijn de volgende geslachten beschreven:

Bergerocactus, Blossfeldia, Brachycereus, Brasilicereus, Brasiliopuntia, Browningia, Bolivicereus.

Zoals beloofd weer een verhaaltje. Zoals je ziet hier boven vermeld weer 7 verschillende geslachten. Ook nu weer zoeken naar de planten soorten, die ik dan wel in mijn verzameling heb staan. Dan kom ik weer tot de ontdekking dat ik daar weer maar een kleine hoeveelheid van heb. Van Blossfeldia heb ik er de meeste. Maar die hebben ook maar weinig ruimte nodig. Van de andere soorten zoals de Cereus heb ik er niet veel. Die worden ook veel te groot. Slechts een Cereussoort staat wel in de kas. Maar dat zijn twee cristaten en nog een hanger. Maar dat is volgens mij een kruising. Maar ik weet niet met wie hij gekruist is. Hij heeft in elk geval wel dezelfde bloem die zygomorf groeit en bloeit in een rode kleur. En dan nu de geslachten die ik wel heb. Daar wil ik wel wat meer van vertellen.

Blossfeldia.

Dit is een van de plantensoorten, die wel in mijn verzameling staat. Van dit zeer klein blijvend geslacht is er slecht een die beschreven wordt. En dat is *Blossfeldia lili-putana*. Er zijn wel 6 verschillende beschrijvingen van *Blossfeldia lili-putana*. Synoniemen van deze soort zijn *Blossfeldia atroviridis* - *Blossfeldia campaniflora* - *Blossfeldia cryptocarpa* - *Blossfeldia*

Blossfeldia

fehseri– *Blossfeldia minima* - *Blossfeldia pedicellata*. Maar als je zoveel synonieme namen hebt dan is het niet erg als je de enige van je soort bent. De vindplaats van *Blossfeldia liliputana* is Zuid-Amerika in het noordwesten van Argentinië. Groeiend op een hoogte van 1200 tot 3500 meter. Ze houden van relatief koele omstandigheden. Ze kunnen zeer goed tegen droge periodes, maar kunnen in de zomer goed een plens water verwerken. Als ze in een goed doorlatende grond staan groeien ze meestal in rotsspleten. En vaak dicht bij een waternival. Hij wordt gezien als de kleinste cactussoort ter wereld. Met een volwassen grootte van 10 tot 12 mm. De bloemen zijn wit of een enkele keer roze. Het geslacht is ontdekt in Noord-Argentinië door Harry Blossfeld. En beschreven als solitaire of klonterende miniaturcactus. Zonder ribben en zonder stekels en met een knolachtige wortel.

Bolivicereus.

Dit is een zeer variabele cactus qua vorm en bedoorning. En ook de bloemvorm is apart. Bijna altijd zygomorf groeiend. En de kleur van de bloem is zeer variabel van roze tot rood en van oranje tot roodbruin. Groeiend in een groot gebied van de provincies Florida - Cordillera en Vallegrande. En in de provincie Luis Calvo van Chuquisaca in Bolivia. Hij is niet alleen verschillend van vorm en bloem maar ook van naam zoals. *Bolivicereus samaipatanus*. *Borzicactus samai-patanus* en *Cleistocactus samaipatanus*. De planten zijn struikachtig met verschillende rechtopstaande stengels vormen ze open struiken tot wel 1,5 lang en breed. Bolivicereus heeft een hardere bloembuis en smallere bloemblaadjes. De Borzicactus heeft meer rechtop staande

Bolivicereus

stengels donkerdere bedoorning en iets langere bloemen tot wel 6 cm lang. De Cleistocactus heeft roze gekleurde bloemen. Deze soort is zeer variabel maar er wordt getwijfeld over deze soort. Het kunnen ook hybrides zijn. Hij is makkelijk in de verzorging. Groeien goed in gedraineerde grond. Het zijn wel snelle groeiers dus regelmatig verpotten. Niet in de felle zon een klein beetje schaduw. Matig met water geven. Maar laat de kluit niet helemaal uitdrogen. Op die manier blijft hij aan de groei Houd hem droog als de temperatuur begint te dalen. Geef af en toe wat mest met kalium in de groeiperiode. En in de winter tussen 5 en 10 graden. Heeft in de winter een lange rustperiode nodig om weer nieuwe bloemen te vormen. Is gevoelig voor de bekende ziekten en schimmel. Vermeerdering door te stekken of door te zaaien; rekening houden met verbranding of verdrogen van de zaailingen.

Bolivocereus cristata

Wordt vervolgd.

Tuinreizen met de Kuipplantenvereniging (1)

Rob Boers

Sinds 2005 hebben wij eerst 2-jaarlijks en vanaf 2010 jaarlijks een 6- tot 8-daagse busreis gemaakt naar tuinen en steden elders in Europa. Wij bezoeken vaak botanische tuinen en kasteel- of paleistuinen en meestal zijn er ook succulenten te zien. Mij is gevraagd er een artikel over te schrijven en het lijkt me leuk omdat regelmatig te gaan doen geïllustreerd met enkele foto's. Ik wil beginnen met een reis naar Zuid-Duitsland in juni 2010. We verbleven toen in een hotel in de buurt van Stuttgart van waaruit we elke dag een dagtochtje hadden naar een of twee tuinen of kastelen en als hoofddoel een hele dag naar het Bloemeneiland Mainau in de Bodensee. Hierover een volgende keer meer.

Onderweg naar het eerste hotel maken we meestal een tussenstop waarbij we al een tuin bezichtigen, op deze reis was dat de Palmen Garten in Frankfurt, een botanische tuin met een oppervlakte van 29 ha de grootste in zijn soort in Duitsland. We hadden hier 3 uur de tijd om rond te wandelen, dat is te weinig om alles te bekijken.

Hieronder een tekening met bij het rode tekstballonnetje het entreegebouw waar wij binnenkwamen, links daarvan

een tropenkas, een subtropenkas en een succulententuin. Ik heb een wandeling gemaakt door beide kassen, dan naar het Subantarktishaus (nr 8 linksboven), daarna via een prairietuin naar Villa Leonhardi (bij het rode tekstballonnetje

beneden links). Tenslotte via de waterval bij het meer weer terug naar de hoofdingang.

In deze tuin zijn plantensoorten te vinden uit alle delen van de wereld. De kassen met planten uit o.a. Zuid-Amerika Azië, Afrika en Madagaskar hiervoor ziet u enkele foto's:

En dan hier succulenten:

Bromelia's:

Ik ben door al die kassen gelopen en aan de achterkant weer naar buiten waardoor ik waarschijnlijk de succulententuin buiten over het hoofd gezien heb, deze ligt naast de kassen, ik heb er geen foto's van. De planten die er

staan gaan in de winter naar binnen en in mei weer naar buiten. Daar worden ze een paar dagen afgeschermd met vliesdoek om aan het felle zonlicht te wennen.

Via een prairietuin kwam ik bij het Antarktishaus, hier groeien planten uit het zuiden van Chili, Patagonië, Vuurland, het zuidelijke eiland van Nieuw-Zeeland en Tasmanië.

Van hier uit naar Villa Leonhardi waar een kas tegenaan gebouwd was, deze was niet toegankelijk, maar door het glas kon ik wel foto's maken.:

Hierna ging de reis verder zuidwaarts naar ons hotel in Ditzingen bij Stuttgart. Hierover een volgende keer meer.

In Memoriam Gordon D. Rowley 1921-2019

Jack Schraets

Slechts eenmaal hebben we Gordon Rowley in onze afdeling mogen begroeten. Dat was in de tijd, toen we onze bijeenkomsten nog in de Viking hielden. Hij was toen in gezelschap van Henk en Drude de Looze.

Die lezing heeft destijds een diepe indruk op me gemaakt. Dat kwam vooral doordat hij zijn voordracht in het Engels hield en ik na afloop van de lezing van diverse toehoorders te horen kreeg, dat ze zijn voordracht zo goed hadden kunnen volgen, hoewel hun kennis van het Engels maar zeer matig was.

Gordon Rowley werd op 31 juli 1921 geboren in Londen. Hij behaalde zijn bacheloraat in botanica aan de universiteit van Londen en werkte van 1948 tot 1961 bij het John Innes Instituut. Tot zijn pensionering in 1981 gaf hij colleges aan de Universiteit van Reading. Zijn specialismen waren natuurlijk cactussen en andere succulenten. Hij ondernam in die tijd ook verschillende reizen naar Afrika, de Verenigde Staten en Mexico.

Van 1966 tot 1976 was hij president van de African Succulent Society en vanaf 1983 president van de British Cactus and Succulent Society. Verscheidene jaren was hij ook uitgever van het tijdschrift *Bradleya*.

Gordon Rowley is bij de liefhebbers vooral bekend als schrijver van boeken en artikelen over succulenten en cactussen. Om er enkele te noem: "A History of Succulent" Plants" (1997); "Teratopa. The World of Cristate and Variegated Succulents" (2006); "Illustrated Encyclopedia of Succulents" (1978).

Rowley was een vriendelijke man, die het leven van de zonnige kant bekeek. Dat bleek voor ons vooral uit zijn geschriften, die opvielen door de verrassende gedachten, die er vaak in geuit werden. Dat maakte het lezen ervan ook zo aantrekkelijk.

Zijn naam is ook verbonden aan een aantal succulenten, zoals *Aeonium x rowleyeanus*, *Echinopsis rowleyi*, *Pygmaeocereus rowleyanus*, *Senecio rowleyanus* en *Lobivia rowleyi*.

Zijn dood is een echt verlies voor de cactusliefhebbers. Zijn kennis en de ervaring die hij in zijn geschriften overbracht kunnen alle geïnteresseerden nog steeds bestuderen.

Gordon Douglas Rowley overleed op 12 augustus 2019 op een leeftijd van 98 jaar.

